

Dialogmøte 21.11.2017 på Bortistu i Storlidalen

Tema Besøksstrategi for Trollheimen og Innerdalen landskapsvernområder, Svartåmoen og Minilldalsmyrene naturreservat

I forbindelse med verneområdestyrets arbeid med Besøksstrategi og i anledning Trollheimen og Innerdalens markeringer av henholdsvis 30 og 50 år som landskapsvernområder ble faglig rådgivende utvalg, administrativt kontaktutvalg og tidligere medlemmer i Samarbeidsutvalget for Trollheimen invitert til dialogmøte i Storlidalen.

Verneområdestyret møtte med 15 (se møteprotokoll), mens det møtte 16 av de inviterte, fordelt på følgende utvalg:

Faglig rådgivende utvalg

Oddvar Mikkelsen	Bondelagene i Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal
Erik Gudmundsen	Kristiansund og Nordmøre Turistforening (KNT)
Arnt Vasli	Grunneierrepresentant Sør-Trøndelag
Hugo Pedersen	Grunneierrepresentant Møre og Romsdal

Administrativt kontaktutvalg

Bodil Gjeldnes	Surnadal kommune
Kristin L Anderssen	Sunndal kommune
Ståle Solem	Rennebu kommune
Tove Gaupset	Sør-Trøndelag Fylkeskommune
Eli Grete Nisja	Oppdal kommune

Tidligere medlemmer i Samarbeidsutvalget for Trollheimen

Else Brandvoll Andresen	MR Fylkeskommune
Arve E Withbro	Rennebu kommune
Anders Nordbø	Rennebu kommune
Odd Erik Stene	Rennebu kommune
Johnny Kristensen	Meldal kommune
Arne L Haugen	Meldal kommune
Olav Jostein Holten	Surnadal kommune

Sammenfatning av innspill fra Dialogmøtet

Anders Nordbø – tidligere medlem i samarbeidsutvalget for Trollheimen.

I Jøldalen opplever seterdriverne en utfordring knyttet til telting ved Jøldalshytta. Mer telting har ført til at noe søppel og dopapir etterlates, eller at det i camp er plastemballasje m.m. som dyrene får i seg. Særlig geitene spiser plast og annet som ligger rundt teltene eller i områder det tidligere har vært teltet.

Det er også funn av søppel i dyregravene i Jøldalen – f.eks. campingstoler.

Det oppleves å være campere som har med seg utstyr som ikke er normalt å bære med seg til fjells, som campingstoler m.m. Det er ikke riktig å åpne for motorisert transport av slikt utstyr som igjen fører til økt forurensning i verneområdet, og til unødig motorferdsel.

Arve Withbro - tidligere medlem i samarbeidsutvalget for Trollheimen.

Med tanke på at det oppleves som mange besøkende i Jøldalen kom det innspill om at det kan være riktig å «spre folk» - da vil en ikke oppleve presset på samme vis som når alle går f. eks etter veien innover Jøldalen til Jøldalshytta.

Videre viktig med god informasjon og tilrettelegging av enkelte universelt utformede stier/ områder som passer for alle brukergrupper.

Johnny Kristensen - tidligere medlem i samarbeidsutvalget for Trollheimen.

Skolene bør være satsingsområde – lage god informasjon og undervisningsopplegg som kan formidles til unge nye brukere av verneområdene våre.

Ønskelig å styre områdebruken mot en del spennende områder for grupper som ønsker slike opplevelser (ungdom). Trollhøtt-traveren nevnes som eksempel (Trollheimens Besseggen).

Oddvar Mikkelsen – representant for Bondelagene i Møre og Romsdal / Sør-Trøndelag i Faglig rådgivende utvalg.

Kanskje nødvendig både å spre og samle folk ulike steder avhengig av det enkelte områdes behov og ønsker lokalt.

Viktig med god nok informasjon om restriksjoner og sårbare forhold som det må tas hensyn til.

Det er en utbredt mistolkning av allemannsretten – en del fritidsbruk er ikke forenelig med god naturforvaltning.

Mener vernet som «håndheves» i dag ikke er slik det var forutsatt på vernetidspunktet.

Mikkelsen mener at sammensetningen i Verneområdestyret er uriktig, og at det burde være grunneiere og ikke organisasjoner som var representert når styret ble utvidet.

Sammensetningen i Verneområdestyret i prøveordningen tar også bort litt av funksjonen for det faglig rådgivende utvalg.

Han viser til at Bondelaget i faglig rådgivende utvalg representerer mange grunneiere.

Mikkelsen er glad for at Verneområdestyret bruker Faglig rådgivende utvalg til dialog.

Frode Bergrem – leder i Trondhjems Turistforening (TT) og medlem i Verneområdestyret.

Representant for de som er ansvarlige for infrastrukturen i verneområdene våre.

Kontrollert vekst i Trollheimen i tråd med infrastrukturen. Noe slitasje, men det arbeides med utbedring og vedlikehold av stiene.

Peker på at det er en trend med topturer og dagsturer, og mange aktører som markedsfører og tilrettelegger for topper og turer i områdene. Det er viktig å ha en god dialog med de ulike aktørene og en plan for hvordan dette skal være framover.

Arne L Haugen - tidligere medlem i samarbeidsutvalget for Trollheimen.

Peker på at vern og lokal forvaltning har vært et vellykket prosjekt.

Fra et brukerperspektiv mener han det kan være bra å spe trafikken til Jøldalshytta.

Tove Gaupset - representerer Sør-Trøndelag Fylkeskommune i administrativt kontaktutvalg.

Besøksstrategien er en god sak som fremmer samarbeid mellom ulike forvaltningsorgan, næringsutøvere og lokalsamfunn, og fremmer næringsutvikling i bygdene.

Peker på at det er viktig at utbygging og nybygging skjer nærmest bygdene, og ikke inne i selve verneområdene, for å gi best resultat / verdiskaping.

Hugo Pedersen - representerer grunneierne i Møre og Romsdal i faglig rådgivende utvalg.

Peker på at møtepapirene kommer for sent ut for at han skal kunne drøfte sakene med øvrige grunneiere som han representerer.

Viser til bruk av merkevarestrategien for Norges Nasjonalparker, og frykter for at verneområdestyret arbeider for å endre vernestatus og regler.

Mener ordet grunneier brukes for lite og peker på at Trollheimen er i privat eie.

Påpeker at kartene som er hentet fra Kilden.no (over beitebruk for sau og reindrift) kun er veiledende og at de berører privatrettslige forhold.

Han spør om grunneiere er orientert om kartleggingsarbeidene som utføres.

Videre om det arbeides med å gjøre bålplasser og sykling lovlig i blant annet Svartåmoen naturreservat.

Det leveres også et eget skriv for å sammenfatte innspillene – dette er vedlagt sist i sammenfatningen.

Lilly Gunn Nyheim – ordfører i Surnadal kommune og medlem i Verneområdestyret.

Viser til at det partssammensatte verneområdestyret er en prøveordning, og mener det er for stort.

Innspillene fra Hugo Pedersen, Oddvar Mikkelsen og flere må tas på alvor.

Viktig at innspill tas hensyn til i arbeidet med besøksforvaltning, men at hovedarbeidet er å ivareta verneverdiene.

Ola T Heggem – ordfører i Rindal kommune og leder i Verneområdestyret.

Framhever at verneområdestyret ikke har noen plan eller strategi for å snik-innføre Nasjonalpark i Trollheimen og Innerdalen.

Erik Gudmundsen – leder i Kristiansund og Nordmøre Turistforening (KNT) og representant i faglig rådgivende utvalg.

Trollheimen bør ikke bli Nasjonalpark – det gir for strenge restriksjoner. Friluftslivets bruk av området var en av hensiktene mot vernet som først og fremst skulle være et vern mot store inngrep som veier, kraftutbygging m.m.

Peker på at Trollheimen er et robust fjellområde. Både lokal og nasjonalpolitisk er det ønske om mer bruk av verneområdene våre, men forvaltningen praktiseres for restriktivt.

Gudmundsen mener helseaspektet ikke er vektlagt tilstrekkelig når man snakker om verdiskapning.

Det er viktig å ta vare på den menneskelige bruken av området, noe som vil være med å ta vare på seterbygninger og setermiljø.

Merknader, besøksforvaltning, Faglig rådgivende utvalg, VOS Trollheimen, 21.11.2017

Jeg er grunneierrepresentant for Møre og Romsdal.

Vil først si at jeg har egeninteresser i denne saken, noe jeg føler litt ubehag med, men uttaler meg her, på vegne av et betydelig antall grunneiere, som eier over 500 000 daa i verneområdet.

Det er viktig å få fram at det var grunneiernes bruk gjennom lang tid med skånsom hogst og beiting, vedlikehold av setre og seterstøler, setring, lite hyttebygging og lite vegbygging som gjorde Trollheimen verneverdig. Det er grunneieren som gjennom sin bruk som har ordnet og tilrettelagt verneområdet. Det skulle være et mildt vern, grunneierretten skulle respekteres og det skulle ikke legges opp til økt ferdsel.

I dag opplever vi at vi som grunneiere er parkert på sidelinja. Besøksplanen er et verktøy for andre brukere. Vil her nevne turistforeningene, reindrifta, og andre aktører utenfor verneområdet. Hvem er beitebrukere, bortsett da fra reindrifta? Er det noen som ikke er grunneiere eller noen som ikke har beiterett ?

Når det gjelder reindrifta må ikke besøksplanen være slik at den taler reindrifta si sak. I Trollheimen er det reinbeiteavtaler og ekspropriert reinbeite. Jeg forutsetter at verneområdestyret har lest og har god kunnskap om Høyesterettsdommen Trollheimen av 1981, Trollheimenloven av 1984, de påfølgende skjønn som deretter fulgte og skjønnsforutsetningene. Videre forventer jeg god kjennskap til Reindriftsloven av 1978 som er grunnlaget for skjønnsforutsetningene. Det er også viktig å huske på at Trollheimen var og egentlig er et villreinområde.

Så vil kanskje noen si at jeg beveger meg inn på privatrettslige forhold. Det er nok riktig, men jeg mener at verneområdestyret i de saker jeg har nevnt selv tar part i privatrettslige forhold. Det er alvorlig.

Så den tilsidesettingen av grunneierne som verneområdestyret her bedriver vil jeg advare verneområdestyret sterkt mot. Verneområdestyret må heller gjennom forvaltningen av verneområdet legge til rette for at vi som er grunneiere får utnyttet våre eiendommer og styrket næringsgrunnlaget vårt.

Alternativt må verneområdestyret ved sin tilrettelegging for andre brukere enn vi som eier, arbeide for å få opphevet vernet.

Sagt av Hugo Pedersen på møtet 21.11.2017. Storlidalen.